

ПАСПОРТ
секції за фаховим напрямом 18 «Право»
Наукової ради МОН

Для участі в конкурсі відборі до секції **18 «Право»** приймаються наукові проекти фундаментального і прикладного спрямування.

До *фундаментальних проектів* належать теоретичні дослідження, результати яких формують відкриття нових або уточнення відомих закономірностей розвитку держави і права і є вихідними положеннями для розвитку наукових концепцій, принципів і методів узагальнення наукових знань в конкретних галузях юриспруденції.

До *прикладних проектів* секції належать дослідження і розробки, які здійснюються для створення нових технологій тощо і призначені, головним чином, для досягнення конкретної практичної мети чи завдання. Прикладні дослідження визначають можливі шляхи використання результатів фундаментальних досліджень, нові методи розв'язання проблем, сформульованих раніше.

Секція **18 «Право»** включає наступні напрями наукових досліджень:

1. Науково-теоретичні та філософські проблеми розвитку правової державності.

1.1. Загальна характеристика теоретичного право - і державознавства, проблеми методології взаємозв'язку з іншими науками про людину, суспільство, державу і право.

1.2. Проблеми раціональної організації державного механізму, особливості організації влади в сучасній державі, типологізація і класифікація державних форм.

1.3. Історичні шляхи і перспективи правового регулювання.

1.4. Право і справедливість; моральні критерії права і закону; проблема легітимації справедливості у позитивному праві.

1.5. Правове суспільство і правова держава актуальні проблеми загального розуміння, фіксації, реалізації та захисту суб'єктивних прав.

1.6. Соціальні, психологічні, культурологічні та інші аспекти правомірної та протиправної поведінки; ефективність механізмів юридичної відповідальності.

1.7. Порівняльна характеристика державних та правових систем та їх основних інститутів.

1.8. Становлення, проблеми та особливості розвитку держави, права, правової системи, право ідеології, правової культури, правової свідомості в Україні.

1.9. Закономірності виникнення та стан розвитку світової теоретичної думки про

державу, політику право.

1.10. Основні школи правознавства і державознавства на сучасному етапі.

2. Теоретично-прикладні проблеми становлення та розвитку конституційного та міжнародного публічного права.

2.1. Поняття, предмет і метод конституційного права, його провідна роль в системі права України.

2.2. Поняття і основні властивості Конституції України; правова охорона Конституції України.

2.3. Конституційно-правова відповідальність.

2.4. Поняття і система конституційного ладу України; суверенітет народу; суверенітет нації; демократизм і гуманізм суспільства.

2.5. Поняття та види недержавних організацій; церква і держава; правовий статус релігійних організацій в Україні.

2.6. Правовий статус людини і громадянина як інститут конституційного права.

2.7. Громадянство: поняття громадянства і види громадянського стану особи; поняття конституційних прав і свобод людини і громадянина, їх система.

2.8. Конституційні форми народовладдя в Україні; безпосередня і представницька демократія як форми здійснення влади народом.

2.9. Поняття і види референдумів.

2.10. Сутність та юридична природа державної влади і державного суверенітету.

2.11. Принципи організації і діяльності органів державної влади, їх конституційне закріплення.

2.12. Становлення і розвиток вітчизняного парламентаризму.

2.13. Поняття законодавчого процесу.

2.14. Депутатський мандат; його сутність та види.

2.15. Президент України як глава держави; правова природа, соціальне призначення і роль інституту глави держави.

2.16. Поняття і види органів виконавчої влади України; Кабінет Міністрів - вищий орган в системі органів виконавчої влади України.

2.17. Місце і роль Конституційного Суду України в системі органів державної влади.

2.18. Суди в системі органів судової влади; функції судової влади; судова система України та форми здійснення правосуддя.

2.19. Поняття прокуратури; місце і роль прокуратури в системі органів державної влади.

2.20. Територія як об'єкт конституційно-правових відносин; державно-територіальний устрій України, його поняття та види.

2.21. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим, її державні органи.

2.22. Поняття місцевого самоврядування, його природа, роль і значення; система і принципи місцевого самоврядування в Україні; органи місцевого самоврядування з місцевими державними адміністраціями.

2.23. Сучасні тенденції у питанні міжнародної правосуб'єктності, в тому числі правосуб'єктності держав (зокрема, їх державного суверенітету), міжнародних організацій та інших суб'єктів міжнародного права, включаючи сучасні доктринальні погляди на міжнародно-правовий статус індивіда.

2.24. Сучасна теорія та практика взаємодії міжнародного права та внутрішнього державного (національного) права.

2.25. Міжнародні організації у сфері підтримання міжнародного миру та безпеки, відповідно до статуту ООН, та інших сфер міжнародного співробітництва держав.

2.26. Проблема входження України як незалежної, правової, соціальної держави у світовий та європейський правовий, економічний простір, зокрема, до системи ГАТТ/СОР та Європейського Союзу.

3. Теоретико-прикладні проблеми становлення і розвитку приватного права.

3.1. Суб'єкти цивільного права; фізичні особи.

3.2. Речове право, види речових прав; право власності.

3.3. Право інтелектуальної власності.

3.4. Зобов'язальне право, поняття і види зобов'язань.

3.5. Недоговірні зобов'язання та їх види; зобов'язання, які виникають з публічної обіцянки винагороди; конкурс; відшкодування моральної та матеріальної шкоди; інші види недоговірних зобов'язань.

3.6. Спадкове право.

3.7. Сімейне право.

3.8. Цивільний процес; цивільно-процесуальні відносини і їх особливості.

3.9. Нотаріат, форма цивільного процесу; представництво і його види; права і обов'язки громадянських організацій в цивільному процесі.

3.10. Підвідомчість цивільних справ і її види; непозовні провадження; провадження в апеляційній та касаційній інстанціях; виконавче провадження.

3.11. Міжнародне приватне право.

3.12. Міжнародне спадкове право.

3.13. Зобов'язання з правопорушень; міждержавні договори, що торкаються деліктної відповідальності.

3.14. Міжнародний цивільний процес; міжнародний комерційний арбітраж.

3.15. Державне регулювання в умовах змішаної економіки.

3.16. Оподаткування в системі регулювання і стимулювання господарської діяльності; ліцензування господарської діяльності

3.17. Захист прав та інтересів суб'єктів господарювання; правові гарантії господарської діяльності.

3.18. Правові основи обмеження монополізму і захисту економічної конкуренції.

3.19. Господарське процесуальне право.

4. Науково-теоретичні проблеми розвитку екологічного, земельного та трудового права.

4.1. Правові аспекти державної екологічної та регіональної екологічної політики.

4.2. Проблеми об'єктів екологічного права.

4.3. Форми екологічного права, їх диференціація та інтеграція.

4.4. Проблеми еколого-процесуального права.

4.5. Проблеми природноресурсового права і законодавства, право власності на землю та інші природні ресурси.

4.6. Проблеми права екологічної безпеки.

4.7. Проблеми земельного права, правове забезпечення земельної реформи та приватизації земель.

4.8. Правові спекти екологічної експертизи, екологічна експертиза в системі державно-правового механізму екологічної безпеки.

4.9. Правові засади управління в галузі екології (тектоекології).

4.10. Проблеми формування міжнародного екологічного права, екологічного права Європейського союзу, зарубіжних країн та правового забезпечення міжнародного співробітництва в галузі екології.

4.11. Дослідження умов, підстав та порядку виникнення, розвитку, зміни, припинення трудових відносин.

4.12. Суб'єкти трудових правовідносин, їх правовий статус.

4.13. Наукове дослідження трудового договору (його укладення, змісту, строку, форми, зміни та припинення).

4.14. Професійна підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації працівників.

4.15. Дослідження робочого часу та часу відпочинку, нормування та оплати праці,

гарантійних та компенсаційних виплат; матеріальна відповідальність сторін трудового договору; дисципліна праці, її забезпечення, дисциплінарна відповідальність за неналежне виконання трудових обов'язків.

4.16. Охорона праці; нагляд та контроль за дотриманням законодавства про працю.

4.17. Дослідження питань трудових спорів (конфліктів).

4.18. Теоретичні дослідження поняття, предмету, методу, системи, функцій, принципів та правовідносин, джерел та суб'єктів соціального забезпечення; форми та види соціального забезпечення; проблеми державного соціального захисту окремих категорій громадян.

5. Науково-практичні проблеми розвитку адміністративного, інформаційного та фінансового права.

5.1. Адміністративно-правова реформа в Україні.

5.2. Кодифікація й інкорпорація адміністративного права.

5.3. Реалізація норм адміністративного права.

5.4. Адміністративно-процесуальне право як галузь адміністративного права.

5.5. Виконавча влада і державне управління.

5.6. Галузеве і функціональне управління, державний контроль.

5.7. Фінансова діяльність інститутів публічної влади.

5.8. Суб'єкти фінансового права та фінансових відносин.

5.9. Право на регулювання фінансового контролю.

5.10. Право регулювання фондового ринку та обіг цінних паперів.

5.11. Міжнародне фінансове право.

5.12. Структура, джерела і методологія інформаційного права та правової інформатики.

5.13. Удосконалення правової основи інформаційного простору й інформаційних ресурсів України.

5.14. Законодавче забезпечення формування та розвитку єдиного інформаційного простору України.

5.15. Проблеми міжнародного співробітництва в правовому регулюванні та розвитку глобального інформаційного простору.

6. Науково-практичні проблеми розвитку наук кримінально-правового циклу.

6.1. Кримінальне право і кримінально-правова політика.

6.2. Кримінально-правова норма, її поняття та структура; джерела кримінального права.

6.3. Поняття та соціальне призначення кримінального закону; застосування кримінального закону; межі чинності та дії кримінального закону; тлумачення кримінального закону.

6.4. Сучасні цілі кримінального покарання.

6.5. Проблеми кримінальної відповідальності за окремі види та групи злочинів.

6.6. Злочин як соціальне явище; злочинність; теоретичне уявлення про злочинність.

6.7. Особа злочинця та злочинна поведінка; типологія особи злочинця.

6.8. Проблеми попередження злочинності.

6.9. Кримінально-виконавче опосередкування окремих напрямів юрисдикційної діяльності, розробка науково-практичних рекомендацій по підвищенню ефективності сучасної процесуальної практики у сфері виконання покарань.

6.10. Кримінально-виконавчі закономірності та принципи в кримінально-виконавчій системі.

6.11. Поняття кримінально-процесуального законодавства; норми кримінально-процесуального права та їх тлумачення, межі дії кримінально-процесуального закону.

6.12. Поняття суб'єктів кримінального процесу; органи, які ведуть кримінальний процес та його учасники; докази і доказування у кримінальному процесі; види доказів; заходи кримінально-процесуального примусу.

6.13. Стадії кримінального процесу; завдання і значення порушення кримінальної справи; поняття і види досудового розслідування.

6.14. Міжнародні стандарти в кримінально-процесуальному законодавстві; уніфікація та гармонізація кримінально-процесуального права.

6.15. Зміст і структура загальної теорії криміналістики; наукові основи криміналістичної ідентифікації.

6.16. Наукові основи криміналістичної техніки; правові підстави застосування науково-технічних засобів у боротьбі зі злочинністю.

6.17. Криміналістична тактика і практика боротьби зі злочинністю; предмет і структура криміналістичної тактики.

6.18. Поняття криміналістичної методики; структура і зміст окремих криміналістичних методик.

6.19. Концептуальні основи судової експертизи; загальна теорія судової експертизи; експертна діяльність і сучасні можливості судових експертиз.

Голова секції «Право»,

академік АПрН України

А.П. Гетьман